

Miquel Casablanca, un militant socialista

Per Isidre Molas

Miquel Casablanca

Amb la perspectiva del temps, la figura de Miquel Casablanca manté avui tota la força de la seva sòlida vida de militant socialista. Als vint-i-cinc anys de la seva mort la seva veu, plena de sensatesa, ressona encara amb aquell to més aviat baix i reposat. La seva acció constant, sense pauses, tenaç, fins i tot en els moments més durs, l'acredita com un dels més sòlids exponents del nostre moviment obrer.

Miquel Casablanca Juanicó va néixer a Sabadell el 10 de març de 1913. Era fill d'un obrer del tèxtil de Can Carol, que morí víctima d'un accident de treball; la seva mare, treballadora també del tèxtil, hagué de pujar sola els dos fills. Va criar-se, doncs, en el si d'una família arrelada en la classe obrera de Sabadell. Estudià al "Colegio Mercantil" (Can Tatxé), on coincidí amb Jaume Viladoms, que seria sempre amic i company seu. Però la seva formació va ser més aviat d'autodidacta: estudià comerç i comptabilitat per les tardes, pagant-se els estudis amb les classes que feia als petits pels matins en la mateixa escola. Als setze anys entrà a treballar en l'oficina d'una fàbrica de sabons i després en una altra del tèxtil.

Molt aviat s'incorporà als grups esportius que aleshores s'aplegaven al voltant de sindicats i partits. Per aquesta via s'inicià en la vida política i sindical: s'incorporà al

Bloc Obrer i Camperol i al Sindicat d'empleats i tècnics de la Federació Local de Sindicats de Sabadell, que havia estat exclosa de la CNT per trentista. I en tant que sindicalista formà part del comitè de la vaga general del comerç de novembre de 1933. El grup de joves bloquistes es reunia al Centre Federal del carrer Bèlgica, una veritable llar oberta a totes persones de sensibilitat revolucionària.

El juliol del 1936, amb l'esclat de la Revolució, s'incorporà a la Comissió d'afers socials i administratius de l'Ajuntament de Sabadell, per bé que en el mes de setembre marxà al front d'Osca a la 29ª Divisió, la primitiva columna Lenin. Aquesta, com totes les altres Divisions, tenia una delegació a Barcelona, on seria destinat i on el sorprengué el maig de 1937. Retornat novament al front, com oficial de l'Exèrcit popular, fou destinat a la 66ª Divisió de Francisco Galán.

La ruptura per Vinaròs del territori republicà deixà la seva divisió, situada entre València i Terol, en la part sud i per tant no visqué a Catalunya l'etapa final de la guerra i la retirada. Fou fet presoner a Dénia i traslladat a Alacant, d'on aconseguí d'escapar amagat en un tren a través de Carcaixent, València, Castelló, el pas de l'Ebre en una barca i novament en tren, fins a Barcelona,

on arribà al cap de cinc dies i on s'amagà a casa d'uns parents en el passatge Estany de Sant Andreu. Al cap d'un any pogué trobar feina en una impremta on no li preguntaren massa. L'etapa de Sabadell quedava closa definitivament. Els noms de "Ros" i "Xato", amb què era conegut a Sabadell, donaren pas a "Domènec", que seria el seu nom de militant clandestí.

A través de Miquel Utges, un d'aquells grans militants sense el qual moltes coses no podrien explicar-se, es reincorporà a la vida política clandestina en el POUM i en el Front de la Llibertat. Quan en 1944 el POUM es dividí sobre la conveniència de constituir el Moviment Socialista de Catalunya, Casablanca s'incorporà a aquest i des de 1945 passà a formar part del seu Comitè Executiu. És en tant que dirigent del Moviment que Joan Reventós el trobà en la primera reunió important a què assistí. "No pas massa alt, cepat, amb uns ulls blaus que acompanyaven una mirada clara i serena, la cara grossa i granelluda. La personalitat física de Casablanca despertava, seguretat, confiança i bona fe". A la casa de Sant Andreu on vivia s'hi reuní en 1949 el III Congrés del MSC de l'Interior. No aconseguí una certa estabilitat econòmica, fins que es dedicà a fer de corredor de llenya i de carbó, que a partir d'aleshores seria la seva activitat professional. En un despatx que tenia llogat en un pis de la Ronda de Sant Antoni de Barcelona hi realitzava l'activitat econòmica, i també la política.

Després de les detencions de 1953 del MSC, la UGT i el PSOE (en què Tomás Centeno fou assassinat a Madrid en els locals de la policia), Casablanca s'aplicà novament a redreçar el MSC i la UGT, en una estreta relació amb Antonio Amat, el màxim dirigent del PSOE a l'Interior. Per aquesta raó en 1958, com havia passat cinc anys abans, es produí una nova detenció conjunta que el portà a la presó. Fou processat per un Jutjat d'Instrucció Especial de Propaganda Il·legal del Territori Nacional i finalment l'Audiència Territorial de Madrid el jutjà, amb d'altres socialistes, i el condemnà a dos anys de presó, ja en 1964. Entre els càrrecs hi havia el d'haver presidit el V Congrés del MSC de novembre de 1957.

El 1965 hagué d'exiliar-se per tal d'evitar el retorn a la presó. Des de Manresa, on s'havia amagat, Joan Reventós i Sebastià Padrós el portaren fins a la Molina, on un guia el passà per la muntanya a l'altra banda dels Pirineus. Uns anys després retornà de França i s'incorporà novament a

la vida política del MSC des d'on participà en la creació de Convergència Socialista, del Partit Socialista (Congrés) i després del Partit dels Socialistes de Catalunya.

Finalment s'havia aconseguit un dels seus objectius: la unitat dels socialistes. Ell seguia essent, com sempre, el militant constant, ara més centrat en l'activitat veïnal a Sant Andreu i donà pas, sense recança, a les noves generacions. Amb el seu esforç havia contribuït a la formació d'un gran partit socialista, democràtic i català. En tant que "home bo i ponderat" en 1978 fou elegit pel Congrés per a formar part de la Comissió de Conflictes, però en 1979 hagué d'acceptar l'elecció com a Primer Secretari de la Federació de Barcelona, càrrec que deixà el setembre de 1980. El seu discurs de comiat enaltí tota la seva trajectòria: la crisi produïda en el Congrés del PSC de 1980 i la seva ferma voluntat de defensar la unitat dels socialistes, que tant havia costat d'aconseguir, el portaren a la renúncia del seu càrrec, que ningú no li discutia, per tal de poder integrar millor un dels sectors que s'havia retret durant el Congrés. Casablanca era ja una figura històrica del socialisme català, el militant estimat sempre disposat a treballar amb modèstia i tenacitat, que havia aconseguit de mantenir durant els anys de més sequera i risc. El 9 de juny de 1981 morí a Barcelona, després de cinquanta anys de militància política.

Miquel Casablanca era un socialista i un demòcrata convençut; era un català de soca-rel, amb naturalitat, sense faramalla. En els moments de major desànim col·lectiu sabé perseverar en la tasca pacient de construir i reconstruir una organització, de mantenir l'esperança i la dignitat col·lectiva a través del treball clandestí. No era ni un teòric, tampoc un tribú; no ens ha deixat ni escrits, ni gairebé entrevistes; però ens ha sabut transmetre els valors de l'esforç personal, de la solidaritat en favor de la seva classe i del seu poble, en favor de la justícia social.

Isidre Molas